

Nyhetsredaktør: **Frode Hansen** fha@dagbladet.no
 Politisk redaktør: **Geir Ramnefjell** ger@dagbladet.no
 Kulturredaktør: **Sigrid Hvidsten** shv@dagbladet.no
 Magasinredaktør: **Karine Østveit** kos@dagbladet.no

DET HJELPER IKKE MED EN #Æ NÅR DU TAR ØLET FRA ALLE SOM SIER Æ.

HELGE LYNGMOE, Mack-entusiast, om Rema som vil begrense utvalget av øl. (VG)

Staten vil gjøre alt den kan for å få omgjort tingrettens dom i Breivik-saken fra april i fjor, skriver **Aksel Braanen Sterri**.

Runde to er i gang

**AKSEL
BRAANEN
STERRI**

ast@dagbladet.no

KOMMENTAREN

Det er mye som står på spill når Breivik-saken nå skal gå for lagmannsretten. I første runde i tingretten ble staten overraskende funnet skyldig å utsette Anders Behring Breiviks for umenneskelig og nedverdiggende behandling i fengsel. Det er i strid med artikkel 3 i menneskerettskonvensjonen. Det fikk staten til å reagere. Regjeringsadvokaten, som representerer staten, mente tingretten gjennomgående foretok dårlige vurderinger. De misforsto jussen, la feil bevisskrav til grunn, var selektive i utvelgelsen av bevisene og mistolket de bevisene som ble brukt.

STATEN AKTER ikke å tape igjen. Regjeringsadvokaten selv, Fredrik Sejersted, tar ingen sjanser og har satt seg selv på jobben. Det er sjelden kost utenfor høyesterett. Siden staten ikke har erkjent tingrettens avgjørelse, har dommen ikke fått konsekvenser for Breiviks soningsforhold. I anken skriver regjeringsadvokaten at lempinger på sikkerhetstiltakene kan forekomme, men understreker at «det i så fall ikke vil innebære noen erkjennelse av at dette så langt har vært noen brudd på Breiviks menneskerettigheter.» Staten står urokkelig på sin posisjon.

Det er lett å forstå. At Norge dømmes for å bryte menneskerettighetene til vår verste terrorist, sender noen forvirrende signaler. På lederplass konkluderte VG med at dommen «indirekte trivialiserer dypt alvorlige og forbryterske overgrep som tortur mot fanger.» Men det er ikke slik vi bør forstå det. Som New York Times poengterte på lederplass kan avgjørelsen tolkes som en «seier for rettsstaten», fordi den viste at «forbudet mot umenneskelig behandling gjelder også ved behandlingen av terrorister», som Dagbladet formulerte det i vår leder.

DET BETYR SELVFØLGELIG ikke at tingrettens dom er nød til å opprettholdes i lagmannsretten. I tillegg til at staten har anket avgjørelsen, har Breivik også anket deler av avgjørelsen. Breivik fikk medhold i at han var utsatt for umenneskelig behandling, men ikke for at hans privatliv er krenket, etter menneskerettskonvensjonens artikkel 8. Årsaken var at staten må kunne begrense en farlig fanges kommunikasjon med omverden for å kunne «forhindre mulig høyreekstrem radikaliserings», som det står i dommen. Også dette skal opp til ny vurdering. Men

det er først og fremst staten som forsøker å få gjort om dommen. I en 16 siders ankeerklæring finner vi gode grunner til å kunne forvente en annen avgjørelse i lagmannsretten.

DE VIKTIGSTE stridspunktene som lagmannsretten skal ta stilling til er om tingretten la til grunn en alt for lav terskel for hva som regnes som umenneskelig og nedverdiggende behandling, sammenliknet med relevant rettspraksis i Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD). Regjeringsadvokaten mener Breivik har vært «underlagt et human og ansvarlig soningsregime», mens tingretten altså kom til en radikalt annen konklusjon. Dette hviler i første rekke på en tolkning av rettspraksisen i liknende saker i EMD.

Det vil også bli en diskusjon om beviskravet. Regjeringsadvokaten mener

tingretten la et for slapt bevisskrav til grunn. Det vil også bli strid om hva som er de faktiske forhold. Hvor farlig er egentlig Breivik? Mens tingretten la vekt på at Breivik har oppført seg fint i fengsel, mener staten vi bør legge mer vekt på hans uttalte intensjoner om å ta gisler og forsøke å rømme fra fengsel. Som regjeringsadvokaten skriver i anken har Breivik i hele sitt liv «stort sett fremstått som en høflig og veloppdragen mann, med unntak av én eneste dag - den 22. juli 2011.» Det er relevant fordi det får betydning for hvor strenge sikkerhetstiltak det er rimelig å pålegge Breivik.

DET VIL OGSÅ bli strid om hvor umenneskelig den «relative isolasjonen» Breivik er blitt utsatt for er. Breivik har ikke vært i kontakt med andre innsatte i hele perioden han har vært fengslet, han har bare hatt besøk en gang uten en glassvegg

mellom han og den besøkende. Det er ingen som bestrider om at Breivik må leve under et sikkerhetsregime som få andre innsatte, men det er ikke klart om staten har gjort nok for å sørge for å kompensere for den isolasjonen han påføres og om tiltakene han utsettes for er strengt nødvendige.

UAVHENGIG AV om lagmannsretten vil opprettholde eller forkaste tingrettens avgjørelse, er det grunn til å gledes over tingrettens modige og edruelige dom. Det er verdt å minne om Dagbladets konklusjon på lederplass da dommen kom: «Dommen bør ikke tolkes som et nederlag for staten eller en seier for Breivik.» Det bør ikke gå prestisje i saken. Forhåpentligvis evner lagmannsretten å stå like rakrygget som tingretten i møte med en stat som satser alt på å vinne, og et kommentariat som gjerne vil ha staten frikjent.

